



Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.1. Vt aliquid ex dignitate atque excellentia huius SS. Sacramenti
capiamus: necessarius nobis est lumen supernaturale fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

summam adherent diligentiam omnemque
moverent lapidem : eos tamen semper ænigma-
tis vicit difficultas , & intricavit obscuritas . Ut
autem homo ex naturali desiderio secreta cona-
tur intelligere , media quærit illa capiendi , atque
inter alia vnum Philisthai repererunt : quo na-
cti sunt , quod per se ipsos adipisci non poterant ,
nec vnquam potuissent ; vti nempe sunt bene-
volentia chaufimæ illi Dalila : ad illam igitur
accesserunt pleni fiducia : cum enim esset illi
dilectissima , non poterat non nosse eius abditis-
sima secreta ? quod si precibus eorum annueret ,
eventus votis responderet cæptissimus . Nec va-
na spes : etenim Dalila problema illis aperuit
nodumque soluit : quo factum est vti huius histo-
riæ plenam acceperint , perfectamque noticiam .

IV.
Appro-
priatur
V. Sacra-
mento.

Propriam hic video & suspicio præsentis my-
sterij historiam : in quo nobis suprema huius
Sacramenti reuelatur excellentiâ totamque su-
perat naturalis nostræ cognitionis actiuitatem :
cum ita sit in totâ naturâ creatâ nullum me-
dium nullamque reperiri potentiam , qua digni-
tatem huius Sacramenti pro dignitate cognoscamus .
In ore leonis Christi Domini : *Leo de tribus
Iuda* ; siquidem non mortui , sed mortui suæ val-
dè vicini : *Am e diem festum Pasche* , in quo mor-
tuus est , examen apum diuinorum verborum
suorum , quæ quidquid dicebant , efficiebant , di-
uinum composuit sanum , mellis dulcissimi SS.
intellecto Sacramentum , hoc diuinâ suâ instituentis
omnipotentia , quam diuini sui verbi declarat ef-
ficacitate : *Hoc est corpus meum : hic est calix sangui-
nis mei* . Quia sicut Sacramentum non tantum
subsistere debet in rebus materialibus , in qui-
bus influeretur , sed in verbis quæ institutio-
nem illius concluderent , verba hæc , fuerunt
Christi verba : quæ velut apes , quæ floribus con-
ceptum sui intellectus nutritur , celestem
hunc sanum composuerunt : cuius historiam nobis
exarat D. Ioannes sub ænigmate verborum
quæ proposuimus : *Caro mea verè est esum : & san-
guis meus verè est potus* .

Ioan 13. x.

Problema est hoc adeo profundum , vt quan-
tumcumque nobis dicatur , & quantalibet labo-
remus diligentia qua capiamus illud & declare-
mus , nulla tamen est in toto ordine creaturarum
potentia quæ eo vsque pertingat , subtilissimum
licet hominum insudet ingenium , & intellectus
supremorum Seraphim intelligat : si namque ei-
us expositio virtuti eorum relinquatur naturali :
nequaquam poterunt illud comprehendere : om-
nesque creaturæ se profudè dirati atque excellentiæ
huius submitunt mysterij , in quantum non ope-

teret in illis virtus gratiæ Dei : ad quam simi-
tor nullus est in omni creaturâ motus , si Deus
ad illam nos minime disponat : ita testatur Apo-
stolus : *Non quod sufficientes simus cogitare aliquid
quod ex nobis , quasi ex nobis , sed sufficientia nostra
ex Deo est* . Hæc omnia à Deo debent provenire :
nec enim seclulo eius fauo e illud capientes .
Quis ergo consilij ? recurramus ad charissimum
illi cælorum Reginam Mariam Virginem : quæ
velut trichinium diuinorum eius secretorum , &
thesaurorum gratiarum eius œconomia , illum
nobis poterit impetrare : vt eius auxilio huius
ænigmatis eminentiam capiamus , & venerabilis
huius Eucharistiæ noscimus dignitatem , atque
altrissimam huius mysterij penetremus profun-
ditatem : nec ipsa nobis deest , si modo salutaritatem
illi dedicemus Angelicam : *Ave Maria* .

*S. Ex hoc aliquid ex dignitate atque ex-
cellentiâ huius SS. Sacramenti capiamus : necessarium nobis est lumen super-
naturale fidei .*

D. Iulius Ambrosius de cuius doctrina solo-
diate atque securitate tale dedit Diuus Leo .
Hieronymus suffragium , vt eâ de causa dicitur .
Præfulem huic columbam vocet firmillimam : cuius
expendit viginti duobus tractatibus super Psalmi 118 .
& cum illo D. Aug. triginta duobus sermone .
nibus , huius Psalmi prærogatiua : *Beati immo D. An-
thony* , sic omni creato intellectu suspicientes , si- & de-
cut hoc nobis ipse Propheta Regius inhausa , in psal-
to toto discursu declarat . *Quando videretur* , (sa D. 118 .
Aug.) aperitur , *tandè mihi profundior videretur* ,
ita vt quam sit profundior demonstrari non possim .
Fateor quod tanto quanto amplius huius Psalmi
perpendo dignitatem , eiusque frequentius evolv-
vo mysteria , sic eius excellentia mihi videtur
omneio creaturarum excedere capacitatem . Vt
quantumvis veloci procedat intelligentiâ , nun-
quam tamen ad eius pertinget celestium , vt
certo queat exponere , quæ sit celestium eius
Sacramentorum excellentia . *Mirabilia testimonia
tua* . Sunt ô Domine diuina tua iudicia , eorum-
que modi ita admirandi , & quæ in stupo-
rem rapiant ea considerantes , vt etiam inge-
nium supremorum Seraphim maxime licet illu-
minatum cæterisq; superius ea nequeat compo-
hendere . *Mirabilia* .

Cardinalis noster Caieta . exponens vim ver-
bi Hebraici , ait idem esse ac si dixisset : *Iudicia luculentis
tua Domine ab omnibus tuis separata sunt : crea-
tura sunt Dei* .

intus vnde sic legitur. *Separata est simonia*. Nullam
 enim gloriandis in tota natura tantum intellectus
 altitatem; que acumine cognitionis sue ad
 mirabilem possit supremæ diuinorum iudiciorum
 altitudinis partem pertingere: quia verò adeo
 profunda sunt atque sublimia, ab omni creato
 intellectu procul sunt separata. Hoc spectare vo-
 luit Apostolus, quando in contemplationem ra-
 ptus excellentium horum iudiciorum, meditationis
 suæ voluit excellentem veris admirandis planè &
 dilectis exponere: *O altitudo diuinarum sapien-
 tiarum & scientiarum Dei: quàm incomprehensibilia sunt
 iudicia eius & inuestigabiles viæ eius!* Solis ad-
 mirationis verbis aperit Apostolus pectus suam
 quod mysteriis repletum gerit ex contempla-
 tione iudiciorum Dei: quia cognoscit eorum al-
 titudinem veris vt decet non posse declarari. *O
 altitudo diuinarum Dei!* q. d. quia namque se-
 parata sunt à creati intellectus hebetudine, nul-
 lus altitudinis eius & excellentiæ potest formare
 conceptum, nec verba depromere quibus eum ex-
 primat, sed in solâ consili: admiratione stupe-
 factus: quatenus ex illâ eius perspectâ sit cunctis
 excellentiæ: quod optimè declarauit D. Augu-
 stinus: *Mentis humana acrius in tam validâ & ex-
 cellenti luce non figitur, nisi per iustitiam fidei
 emouetur.* Hoc autem vt certum habemus, quod
 si velimus intelligere, & aliqualem iudiciorum
 Dei habere notitiam, fieri debet subsidio auctori-
 tatis diuinæ, quæ eorum testatur veritatem: ne-
 cesse quoque est vt omnis procul ablit confidentia,
 qua sibi fideret creatus intellectus in efficaciâ &
 hebetudine cognitionis suæ naturali, illamq; stan-
 tiam habere potest vt delegat illi lumine fidei col-
 lustratus, quod purificat, & à foridibus extollit lu-
 men naturale rationis: quia ipsa sibi relicta, de-
 bilis nimis est, nec altitudinem eius valet perti-
 nari: quocirca non præuollet, sed subsequatur,
 quatenus pedem proferat ducta fidei lumine: qua
 potest hæc mysteria comprehendere.

¶ Vt Moyses supremo illo irrueretur bono, cuius
 illum Deus participem redderebat in interioribus
 deserti; vtque abscondita & secretiora montis
 penetraret, in quo mirandam illam contempla-
 ta est visionem, qua rubus ardebat sed ab igne
 incombusus: inuixit illi Dominus: *Solue cal-
 ceamentum de pedibus tuis*: nec enim calceamen-
 torum vilitas, quæ per terram reptur, altitudini
 & dignitati tantum conuenit Sacramenti, quan-
 tum illi Deus in mysticâ illâ visione reuelabat:
 nam etiam illi declaraturus quantum hæc aberat
 à naturali intellectu creati cognitione. eam illi
 tollit: nisi in loco secreto & abscondito montis

manifestare. *Ad interiora deserti*: per hoc signifi-
 cans, quod ad fructum scientiæ mysticorum
 iudiciorum Dei, quæ illi in hæc visione expos-
 bar, cuius profunditatem optimè signabat locus
 ille montis absconditus & separatus, vbi illum
 horum manifestatione dignabatur, non corre-
 sponderet vilitas præsumptionis & arrogantia
 humani intellectus, sunt enim calceamenta pe-
 dum animæ.

¶ Vt enim eleganter dixit D. Augustinus, pes
 vultus animæ est intellectus: sicut enim corpus
 pedibus incedit corporalibus, ita similiter anima
 suos habet, quibus progreditur pedes, intelle-
 ctum scilicet & voluntatem. O qualiter his pe-
 dibus proficiscitur, modò ad cognitionem tendit
 rerum maximè distantium: modò ad contem-
 plationem bonorum & diuinarum, quibus hic
 terra non habet magis separatas, vt opes sunt In-
 diarum: modò ad bonorum celestium medita-
 tionem: iam terrena desiderando, iam affectu
 celestibus inhiando. Hi sunt ergo pedes quibus
 progreditur: voluntas & intellectus. Calcea-
 menta alterius pedis, nempe intellectus, sunt
 peripicacia & acumen naturale, quo se ad pro-
 grediendum adornat & præparat: sicut calcea-
 menta pedum corporalium illos adornant & præ-
 parant, quo iter suum commodius perficiant.

¶ Requiritur igitur ad ingressum in interiora
 montis cognitionis iudiciorum Dei, foris hæc cal-
 ceamenta remaneant exuat homo fiduciam qua
 ad iudicium & naturalis intellectus sui fidit acumi-
 ni, res etenim est abiecta nimis, & calceamenta
 hæc terræ nimis appropinquat: eorum etenim
 potentia sphaera non vltra se quam ad creatu-
 ras extendit, quæ terrenæ sunt & abiecta: si ce-
 lestibus diuinisque comparantur: vt autem ten-
 datur ad eorum quantumlibet cognitionem, cum
 adeo sint sublimia & excelsa, vilitas horum non
 quadra calceamentorum, foris remaneant, &
 omne illius fulcrum sit lumen fidei supernatura-
 le & diuinum, in reuelatione quam Deus de suis
 aperit mysterijs. *Non appropriet huc*, ait Dominus
 ad Moysen: *Solue calceamentum de pedibus
 tuis: locus enim in quo stas terra sancta est*, q. d.
 Aduerte quod in loco vbi consistis, quod-
 que tibi in eo manifestatur, non sit quidquam de
 terrâ abiectum & vile, noueris quod omnis sit
 creatura superioris: etenim locus est in quo Deus
 singulari suâ præsens adest assistentia, & super-
 naturalia diuinæque mysteria in illo tibi manife-
 stantur: quod si huc velis accedere, eaque intel-
 ligere: necesse est vt primò *soluas calceamenta de
 pedibus tuis*: q. d. illi: creatus intellectus iure

IV.
 A legoria
 de solu-
 tione
 calcea-
 mento-
 rum Moy-
 si.

IV.
 Signifi-
 cat hæc
 iuris cel-
 stium
 gaudium.



gaudet omnem cognoscendi veritatem, quia obiectum quod illum specificat, omnem complectitur veritatem, nec supernaturalem seu diuinam excludo: vt enim docet Theologus, qui verius iudicat: si veritas ad intellectum non pertineret, non eum Deus ad illius extolleret cognitionem: nulla quippe potentia in suis actibus obiecti sui quod exeret limites transgreditur aut excedit: porro vt huc accedas, praecipit Deus, renuncian- dum tibi est huic iuri, quo creatus positus intel- lectus ad horum mysteriorum cognitionem, cum subsidio lucis naturalis rationis: *solum calceamen- tum*, renuntia huic iuri, & intellectus tuus virtu- ti tantum fidei supernaturalis innitatur, quae tibi haec reuelat, hanc etenim collustrat ad illorum poteris peruenire cognitionem.

V. Hanc explicationem duo confirmant loci S. Scripturae: primus est ex veteri Testamento, secundus ex nouo: ex veteri sumitur ille de I. Ruth *Hic erat mos antiquus in Israel, ut si quan- Kuth. 4. 7. do alter alteri suo iuri cedebat, vt esset firma con- cesso, soluabat homo calceamentum suum.* Ex nouo Testamento fit ille apud Diuum Ioannem ubi refert Euangelista: dum enim Iudaei & vr- bis Hierusalem retores proficiscentur ad Ior- danem ex totius Reipublicae nomine dignitatem ei Messiae oblaturi: hoc egit gloriosus ille Chri- sti prodromus, quo iuri renunciat illi: quod ipsi sua legatione ei deferebant: dixit enim: *Non sum dignus ut soluam eius corrigiam calceamenti.* q. d. Solus Christus pleno iure ad hanc gaudet dignitatem: ipse etenim verus est Messias, cui- que soli haec de iure debetur adoptio: nec illi hoc ego possum jus adimere. Itaque calceamentorum depositio iuris designabat renunciationem, quo quis ad rem aliquam fruebatur. Hoc supposito, dum Deus Moysi praecipit, vt calceamenta extir- at ad tubum in quo erat, accessurus, innuit quod ad locum illum accessurus, & mysteria contem- platurus in illa visione declaranda deberet iuri renuntiare quod intellectus eius possidebat se- cundum naturalem virtutem ad veritatis eius cognitionem quae sub illa figura illi manifestabar- tur: & postquam huic cessisset iuri, & luminis naturalis intellectus creati subsidio, supernaturali tantum innixus fidei quod illi proponebatur tunc ad eius cognitionem illi liberi pateret accessus.

VI. In venerabili Eucharistia praefens adest Deus ac vera diuinitatis suae praesentia in illo Christi corpore, sub illis latente speciebus: vbi Deus eramenti mysteriorum suorum exponit altitudinem: *Memoria- riam feci mirabilium suorum.* Si mens tua sit co-

accedere, iuri tuae cognitionis naturalis praei- nuncia, exue calceamenta, solum abijce virtu- tis naturalis, quae tuus pollet intellectus, & ac- cede virtuti innixus fidei supernaturalis testi- monij Christi Salvatoris tibi assistentis: *Coro mea verè est cibus*: hoc namque aeternum sacro, & reiecto illo virtutis nat- ralis intellectus, quod sub illis speciebus Deus sit mirabilium suorum patator inimitabilis: quatenus in illo haec mirabilia cognoscas: cum etenim sint reuelata diuina ejusque lumen, intellectus noster quid quid diuini est & caeleste consequitur quia lucis huius diuinae subleuans est excellentia, & est pro- portione assurgit, qua per ipsum supernaturalia diuinaque comprehendat, atque in illis omnibus abscondita Dei cognoscat mysteria: lumen enim illo fidei, ipsa intellectus creati humilitas detegit abscondita illa diuini peccatoris arcana, & mysteriorum eius notitiam consequitur clariorum. fit sicut inter omnia fidei nostrae mysteria superare cellit haec SS. Sacramenti arcanum: nam in paulo ante diximus, hoc nomine decoratur: *My- sterium fidei*: cum sit in quo Deus voluit cuncta sua mirabilia opera & inuentiones diuinae suo- dicio proprias compleri: *Memoriam feci mirabilium suorum misericors & misericor Domini: quia dedit sumentibus se*: idcirco in ipso magis quam in aliis necessarium nobis est ad eius cogniti- onem lumen fidei, & primae veritatis inextinguibile auctoritas, quae nobis hoc confirmet & Testimo- nium Christi quo nullum secutus: qui nobis hoc proprio ore asseueret, dicens: *Coro mea verè est cibus: Et sanguis meus verè est potus*. Si namque in omnibus mysterijs & iudicijs Dei, ob eorum excellentiam tota natura superiorum operis nobis lumine fidei, quo illa plenius intelligamus: hoc in quo illa omnia comprehenduntur, non- minorem ex sua profunditate habebit dignita- tem: quinimo ceteris omnibus multo cuncto- riorum: argumentum hoc cuius est, quo nobis constat, quanto maiori indigeamus libeli- mine ad illius cognitionem.

§. 2. Praefigurata fuit SS. Sacramenti dignitas in admirabili illa Alcyon- vine, qua rubus videbatur ardere sed incombustus.

Rationem nobis suggerit Diuus Ambrosius Antistes Mediolan. quae probetur quae eleganter praefigurata fuerit huius SS. Sacramenti dignitas in rubo illo Moysi ardens quidem

127

127